

Rahvakultuuri Keskus

Peipsiveere kultuuriprogramm 2013-2016

Programmi kokkuvõte

Tallinn 2016

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Kultuuriprogrammi rahaline maht.....	4
2. Programmi nõukogu koosolekud	5
3. Taotlusvoorud	5
4. Taotlejad	6
5. Kultuuriprogrammi valdkonnad	7
5.1 Pärimuskultuur	8
5.2 Pärimuspõhine uuslooming.....	9
5.3 Keel ja haridus.....	10
5.4 Teadus- ja arendustegevus.....	11
5.5 Programmi perioodi jooksul mõõdetavad tulemused	12
6. Peipsiveere kultuuriprogrammi uuringu lühikokkuvõte	13
Kokkuvõte	16

Sissejuhatus

Peipsiveere kultuuriprogramm on jätkuks aastatel 2009-2012 toiminud samanimelisele programmile, tulenedes Vabariigi Valitsuse 2007–2011 aasta tegevusprogrammi peatükist 11 “Rahvusvähemuste poliitika”, mis sätestas valitsusliidu tegevuse järgmised põhimõtted: toetada Peipsiäärse piirkonna regionaalarengu programme eesmärgiga kaitsta ja säilitada vene vanausuliste kultuurilist omapära ning toetada piirkonna sotsiaalselt ja majanduslikult arengut.

Programm hõlmab Peipsiäärseid eesti ja vene segarahvastikuga linnu, rannakülasid ja -asulaid

- Jõgeva maakonnas
- Tartu maakonnas
- Põlva maakonnas
- Ida-Virumaal
- ning vadja juurtega Kodavere kihelkonna murdeala.

Peipsiveere kultuuriprogrammi eesmärk on toetada sihtpiirkonna pärand- ja omakultuuri, seades eesmärgiks piirkonna ajalooliste vene rannakülade ja vene vanausuliste kultuuri ning identiteedi säilimise ja laiema tutvustamise.

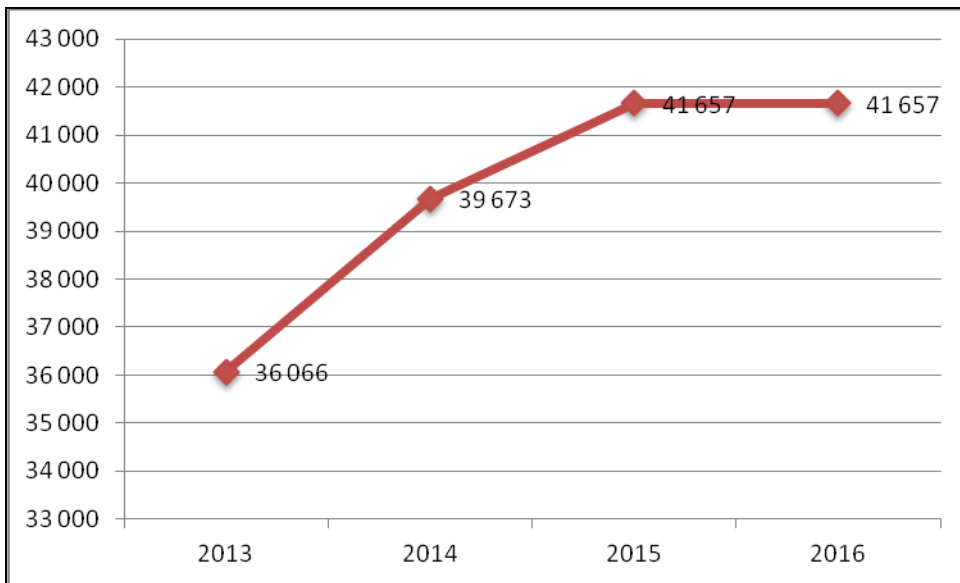
Peipsiveere kultuuriprogrammi üldeesmärgiks on Peipsiveersete rannakülade kultuuriruumi elujõulisuse hoidmine. Programmi abil soovitakse kaasa aidata Peipsiveere vaimse ja materiaalse kultuuripärandi säilimisele, taastumisele ning arengule, kohalikus kultuuris osalejate ringi laiendamisele, eriti noorte sidumisele esivanemate keele ja kultuuripärandiga, mis peaks toetuma teadusuuringutele. Kultuuriprogrammi üldeesmärgi täitmine tagatakse valdkondlikult toetatavate tegevuste kaudu.

Programmi piirkonna omapäraks on eesti ja vene multikultuurne keskkond, mille keskmes on Peipsiveere vene vanausuliste ja Kodavere kihelkonna kultuuripärand.

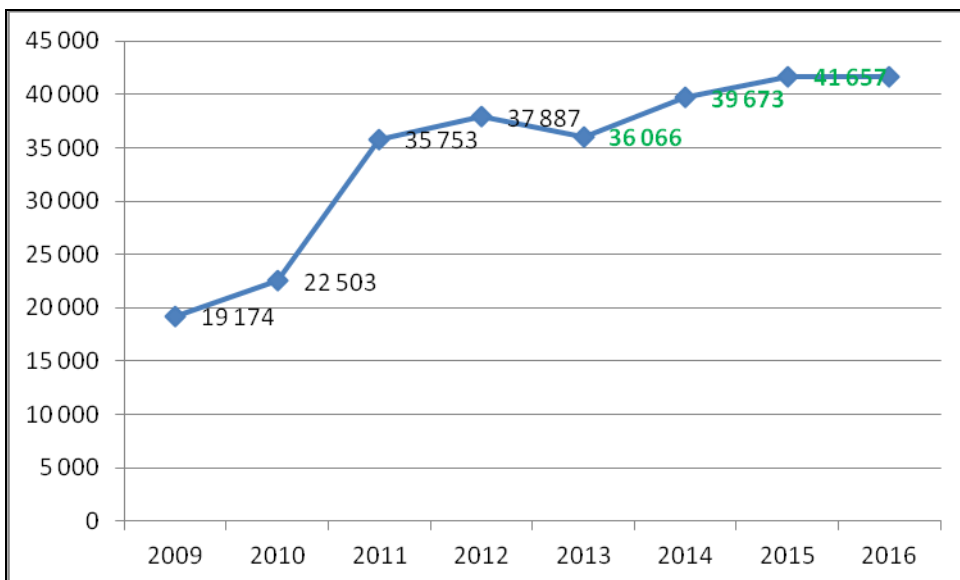
1. Kultuuriprogrammi rahaline maht

Kultuuriprogrammi rahaline maht oli perioodil 2013-2016 kokku 159 053 eurot. Nelja aasta jooksul on programmi eelarve kasvanud 15,5%.

- 2013. aastal riigilt eraldatud 36 066 eurot
- 2014. aastal riigilt eraldatud 39 673 eurot
- 2015. aastal riigilt eraldatud 41 657 eurot
- 2016. aastal riigilt eraldatud 41 657 eurot



Joonis 1 Programmi eelarve maht 2013-2016



Joonis 2 Programmi eelarve maht võrreldes eelmise perioodiga (2009-2012)

2. Programmi nõukogu koosolekud

- 2013 toimus 1 koosolek Alatskivi Kaunite Kunstide Koolis
- 2014 toimus 1 koosolek Rahvakultuuri Keskuses Tallinnas
- 2015 toimus 1 koosolek Nina külas, Alatskivi vallas
- 2016 toimus 2 koosolekut, sh programmi perioodi uuendamise koosolek

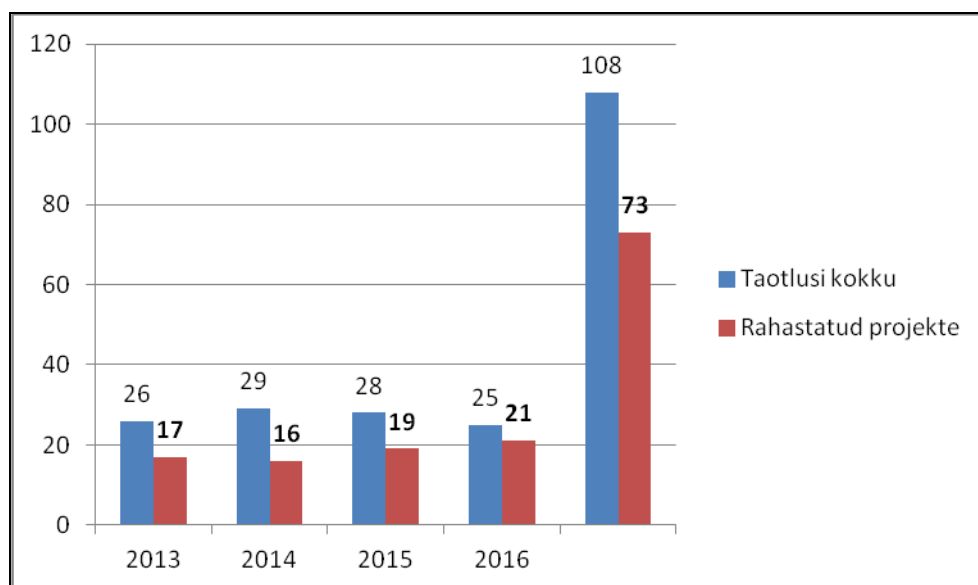
Programmi perioodi jooksul aastatel 2013-2016 toimus kokku 5 kultuuriprogrammi nõukogu koosolekut. Koosolekute vahelisel perioodil vahetati informatsiooni e-kirjade teel.

3. Taotlusvoorud

Nelja aasta jooksul toetati kokku 24 eri taotleja 73 projekti kogusummas 159 053 eurot.

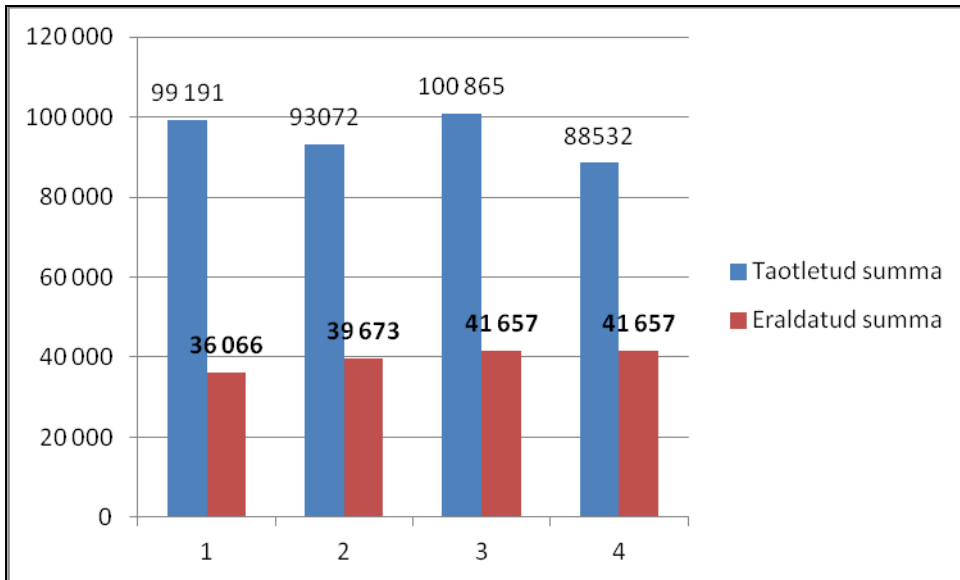
Aasta	Taotlusi kokku	Summas	Rahastatud projekte	Summas
2013	26	99 191	17	36 066
2014	29	93 072	16	39 673
2015	28	100 865	19	41 657
2016	25	88 532	21	41 657
	108	381 660	73	159 053

Nelja-aastase perioodi jooksul esitatud taotluste hulgast ligi **68 % taotlustest said rahastuse**.



Joonis 3 Esitatud ja rahastatud taotlused arvukselt

Esitatud taotluste arv on jäänud aastate lõikes 20 kuni 30 taotluse vahele. Programmi perioodi aastate lõikes on rahastatud projektide arv kasvanud 17-lt 21-ni. Esitatud ja rahastatud taotluste arvu stabiilsena püsimine programmiperioodil näitab, et kogukonna aktiivsus on väike ning vähe on teadvustatud programmi olemasolu.



Joonis 4 Võrdlus taotletud ja eraldatud toetuse summa vahel

Perioodi jooksul eraldatud toetuste summa moodustab ligi 42 % taotletud summast, mis näitab, et programmi eelarve on alarahastatud.

4. Taotlejad

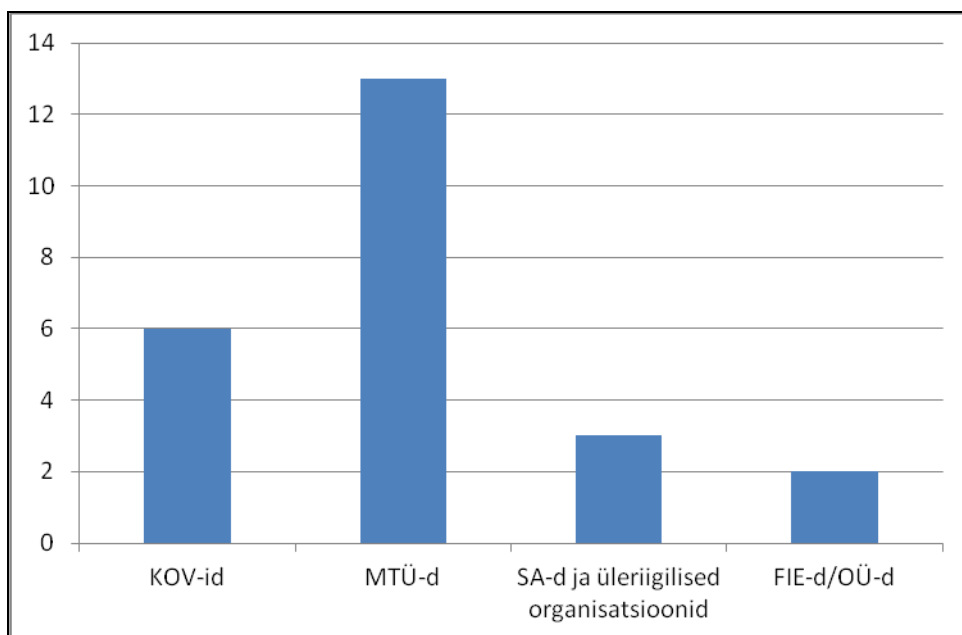
Programmi nelja-aastase perioodi jooksul suuremad taotlejad ning toetuse saajad:

Tabel 1 Programmi perioodil suurimad toetuse saajad

Taotleja nimi	Toetuste summa kokku	Rahastatud taotluste arv
Eesti Vanausuliste Kultuuri- ja Arendusühing	51 304	15
MTÜ Piiri Peal	13 707	6
MTÜ Peipus	13 000	2
Kallaste Vanausuliste Kogudus	11 379	3
Eesti Kirjandusmuuseum	9 238	4
Kallaste Linnavalitsus	8 522	3
Tartu Ülikool	8 308	3
Ikoon OÜ	8 000	2
Alatskivi Vallavalitsus, Liivi Muuseum	6 564	4
Laulu-Mänguselts Virve	5 425	3
Fjodor Maspanov, ajaleht Peipsirannik	4 000	4
Pala Vallavalitsus	3 696	4

Keskmiselt oli iga rahastatud projekti toetussumma 2178 eurot.

Enim sai toetusi vanausulistega seotud projektid Eesti Vanausuliste Kultuuri- ja Arendusühingu eestvedamisel.



Joonis 5 Toetuse saajad omandivormi järgi

Taotlejatest 57% olid MTÜ-d. Kohalikud omavalitsused ja nende allasutused moodustasid taotlejatest 26%, FIE-d, OÜ-d 8% ning sihtasutused ja üleriigilised organisatsioonid 13%.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et enim tunnevad muret kohalikud inimesed kogukonna pärimuse jätkusuutlikkuse pärast ja seetõttu taotleb projektitoetusi kodanikuühiskond.

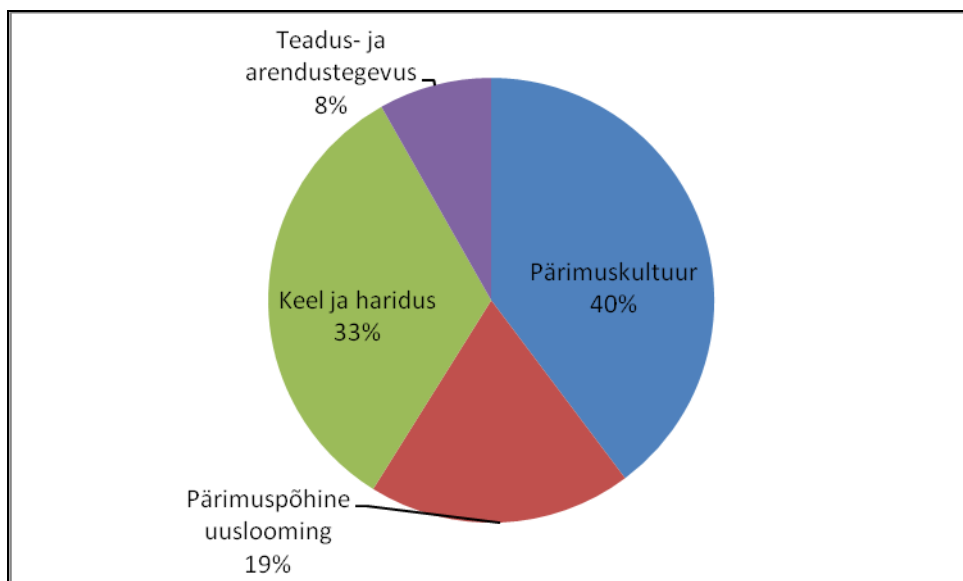
5. Kultuuriprogrammi valdkonnad

Kultuuriprogrammi valdkonnad on:

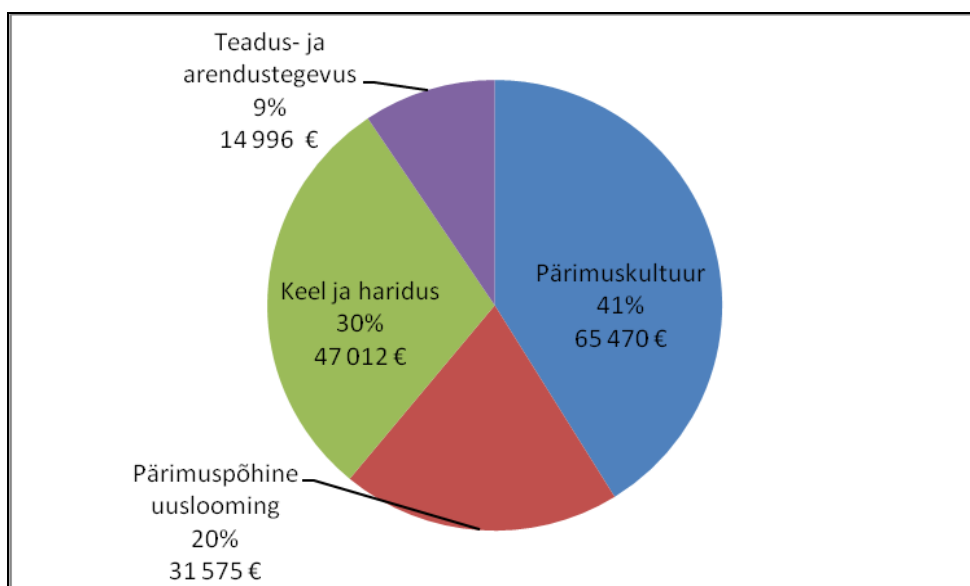
- Pärimuskultuur
- Pärimuspõhine uuslooming
- Keel ja haridus
- Teadus- ja arendustegevus

Tabel 2 Toetatud projektide arv valdkondade kaupa

Valdkond	2013	2014	2015	2016	KOKKU
Pärimuskultuur	7	3	6	13	29
Pärimuspõhine uuslooming	2	5	4	3	14
Keel ja haridus	7	5	8	4	24
Teadus- ja arendustegevus	1	3	1	1	6
KOKKU	17	16	19	21	73



Joonis 6 Toetatud projektid valdkonniti perioodil 2013-2016



Joonis 7 Eraldatud toetused valdkonniti perioodil 2013-2016

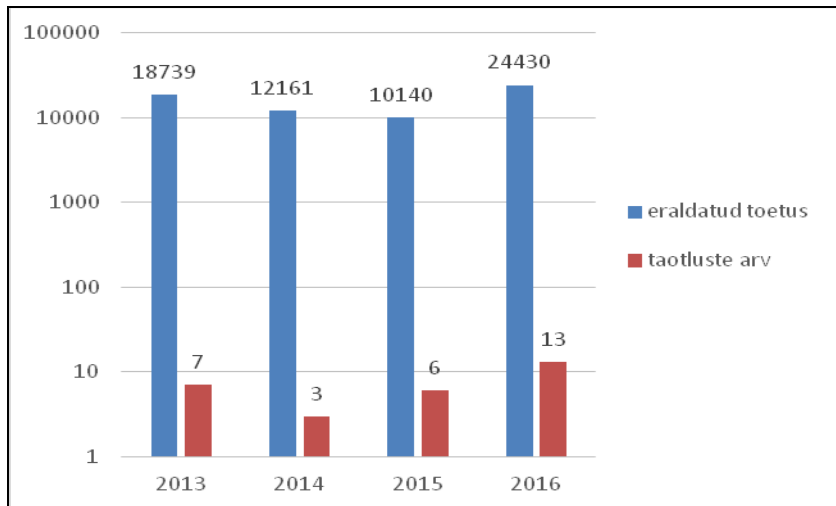
5.1 Pärimuskultuur

Valdkonna pärimuskultuur toetamise eesmärgiks on tagada Peipsiveere kultuuripärandi elujõulisus, järjepidevus ning kogukonna aktiivsus selle hoidmisel ja järeltulevatele põlvetele edasiandmisel.

Näiteid toetatud projektidest:

- Rahvusvaheline vanausuliste pärimuskultuurifestival Peipus
- Vanausuliste noorte suvepäevad
- Kodavere kirivööde kudumine, kodavere kihelkonna vaipade ja seelikuriide kudumise õpitoad
- Peipsimaa Külustuskeskuses: Eesti vene vanausuliste käsitöö aastaring, Peipsimaa traditsioonilise toidukultuuri tutvustamine

- Kohaliku toidu tutvustamine: sibulavaniku tegemise õpituba
- Vanausuliste jaanipäev
- Peipsivene sügispäev Eesti Vabaõhumuuseumis
- Sigurimuuseumi avamine (2016)
- Piirisaare kultuurisuvi



Joonis 8 Valdkonna pärimuskultuur taotluste arv ja toetuste summad perioodil 2013-2016

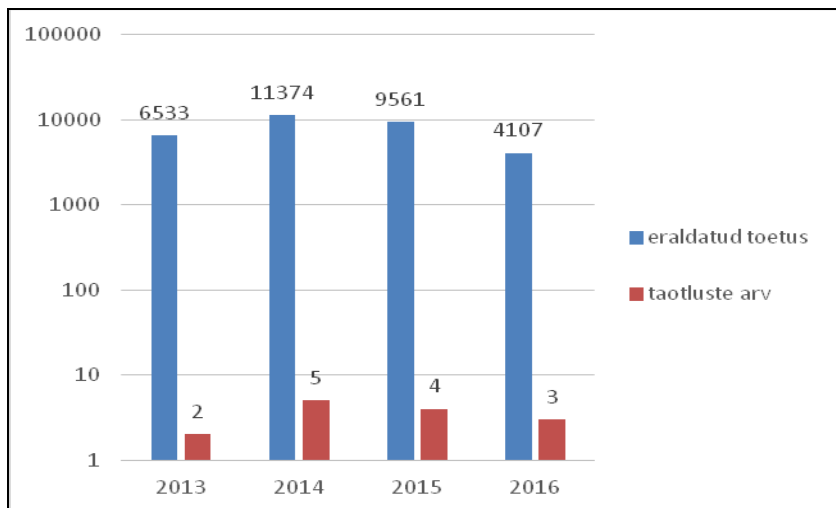
Programmiperioodi esimesel aastal pöörati rohkelt tähelepanu pärimuskultuuri kogumisele, uurimisele ja jäädvustamisele. Programmi toel on kasvanud Peipsiveere kultuuripärandi elujõulisus. Peipsimaa Külustuskeskuses läbiviidavad pärimust tutvustavad sündmused ja traditsioonilistel töövõtetel ja/või pärimusel põhinevate esemete loomine on hoidnud kogukonda aktiivsena. Peipsiveere kultuurielu on mitmekesistunud: ellukutsutud üritused on jätkusuutlikud ning pärimusel põhinevad tegevused tutvustatud, sageli ka taaselustatud ja väärtustatud. Veelgi rohkem võiks aktiveeruda Kodavere kihelkonna pärimuse kandjad ja väärtustajad, et pöörata suuremat tähelepanu kodavere murraku ja paikkonna traditsioonide järjepidevale edasiandmisele.

5.2 Pärimuspõhine uuslooming

Valdkonna pärimuspõhine uuslooming toetamise eesmärgiks on mitmekesistada Peipsiäärsete piirkondade kultuurielu, tihendades seoseid pärimuskultuuri ning kaasaja kultuuri vahel, kaasates aktiivselt nooremat põlvkonda.

Näiteid toetatud projektidest:

- Publikatsioonide sari ajalehes „Peipsirannik“
- Vanausuliste muinasjuturaamatud nii eesti kui ka vene keeles („Peipsiveere Rääbu“, „Rjapusa i Beloje Pritsudje“, „Lesenka dobrodeteli“ jt)
- Trükis Vanausuliste toidukultuurist „Vanausulised paluvad lauda“
- Vanausuliste kalender



Joonis 9 Valdonna pärimuspõhine uuslooming taotluste arv ja toetuste summad perioodil 2013-2016

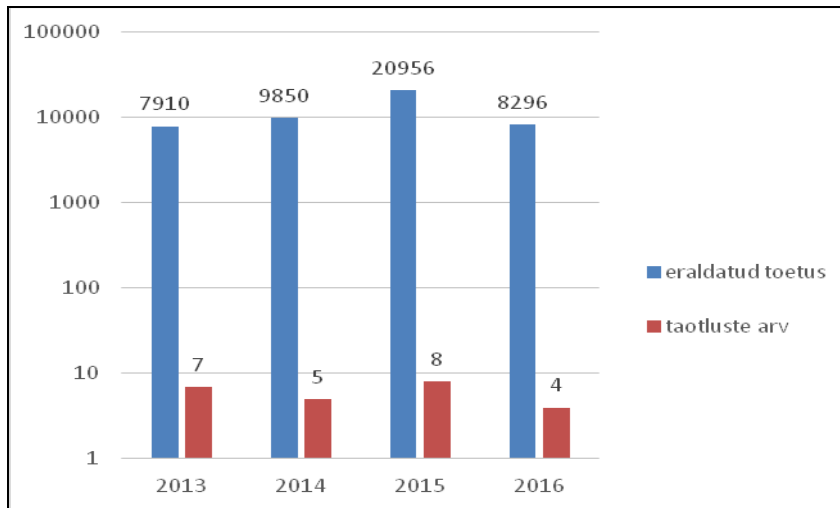
Programmi toel välja antud trükistes on erilist tähelepanu pööratud vanausuliste kultuuri tutvustamisele läbi kaasaegsete väljundite. Trükised aitavad tutvustada Peipsiäärset rahvast ja kultuuririkkust laiemalt. Puuduvad kodavere murrakus pärimuspõhised uusloomingu näited.

5.3 Keel ja haridus

Valdkonna keel ja haridus toetamise eesmärgiks on keele ja kultuuri järjepidev kogumine, jäädvustamine ja õpetamine ning piirkonna murrete kasutamine kõigi sihtrühmade hulgas.

Näiteid toetatud projektidest:

- Kodavere murraku keelelaagrid
- Kallaste Keskkooli projekt „Peipsimaa on minu kodumaa“
- Kodavere aabitsa „Uavits“ väljaandmine (2015) ja pedagoogide koolitamine
- Kodavere murraku konverents Pala koolis
- A.Haavale pühendatud luulekonkurss
- Raamat „Kodavere regilaulud. Vana Kannel XI“ (2014)



Joonis 10 Valdonna keel ja haridus taotluste arv ja toetuste summad perioodil 2013-2016

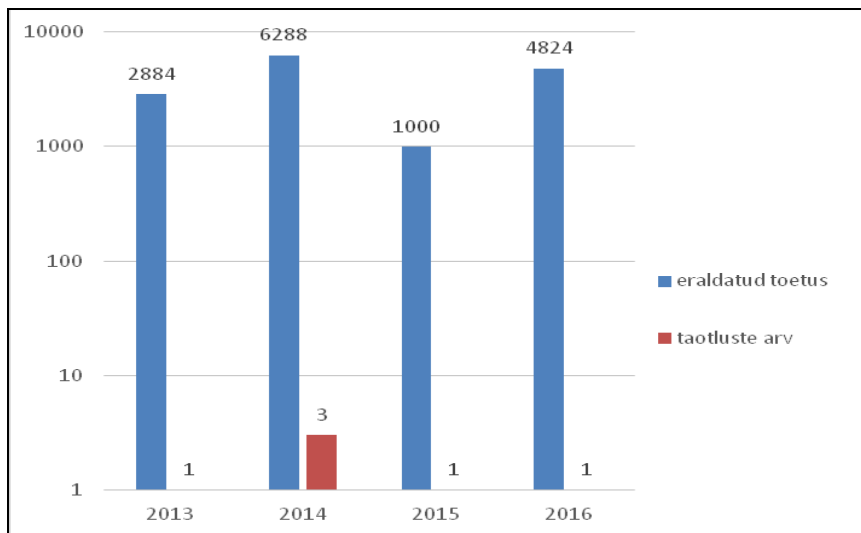
Programmi toel on keelelaagrites omandanud teadmisi kodavere murrakust, kohalikest tantsudest, lauludest ja mängudest nii noored kui täiskasvanud. Kodavere murrakus väljaantud „Uavits“ kiideti heaks Tallinna Ülikooli doktori Mare Mürsepa poolt. Pala kool on korraldanud kodavere murraku konverentsi ja A.Haavale pühendatud luulekonkurssi ning aidanud seeläbi kasvatada pärimuse huviliste hulka, mida omakorda näitab seegi, et keelelaagrites osalemine on populaarne ja oodatud sündmus. Seitsme aasta jooksul Kallaste Keskkoolis toimuv projekt „Peipsimaa on minu kodumaa“ on kasvatanud uue põlvkonna, kes tunneb ja väärtustab nii Peipsiveere vanausuliste kui ka paikkonna pärimust tervikuna.

5.4 Teadus- ja arendustegevus

Valdkonna teadus- ja arendustegevus toetamise eesmärgiks on tagada teadusuuringute kaudu uute teadmiste saamine Peipsiveere kultuuri piirkonna ja keele kohta ning teha tulemused kättesaadavaks nii uurijatele kui kogukonnale.

Näiteid toetatud projektidest:

- Kodavere rahvaluule veebivärv I: regilaulude salvestused, veebivärv II: fotod ja isikud, veebivärv III: lastelaulud
- Trükised „Vanausuliste kirjalik pärand“ (2015), „Vene vanausulised ja nende pühakojad ning matusekombed Eestis“ (2016)
- Peipsivene maja avamisüritus Eesti Vabaõhumuuseumis (2015)
- Vanausuliste murde heliarhiivi litereerimine (2016)
- Rahvusvaheline konverents 2013 „Vanausuliste keel ja kultuur“



Joonis 11 Valdkonna teadus- ja arendustegevus taotluste arv ja toetuste summad perioodil 2013-2016

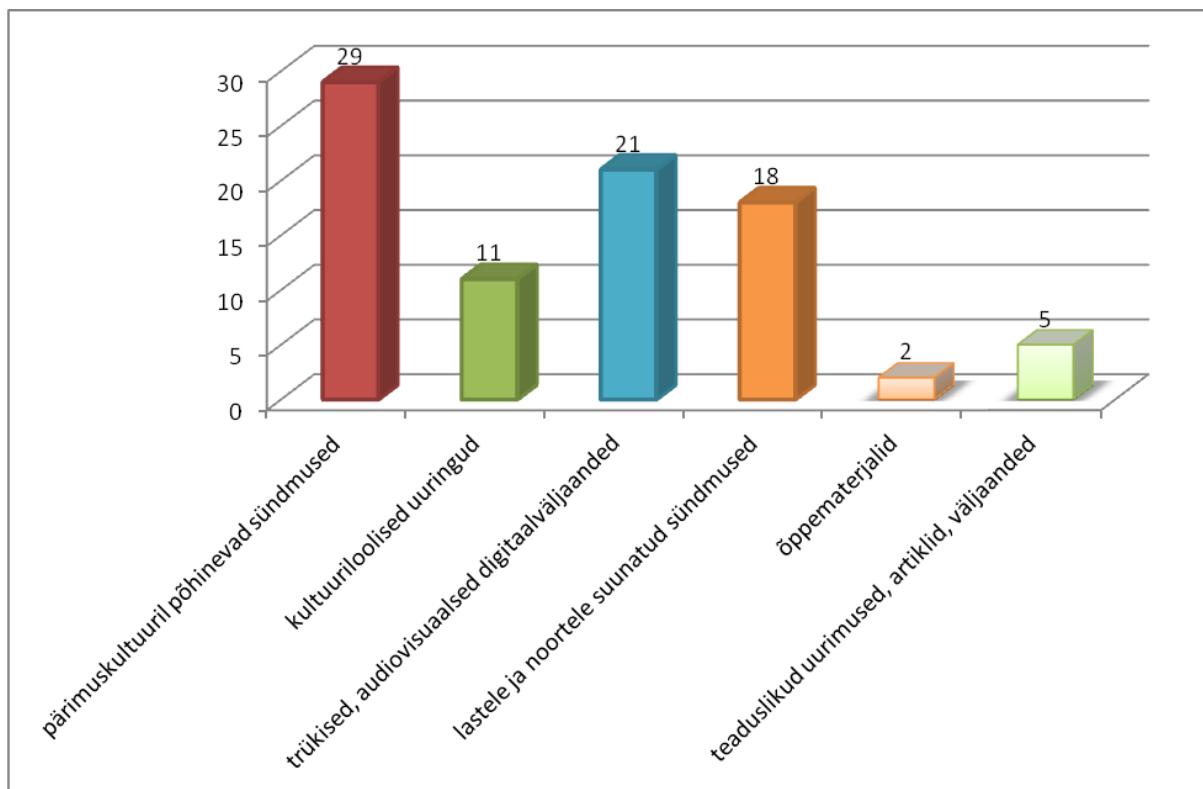
Programmi toel on antud märkimisväärne panus kodavere rahvaluule, Peipsiäärse piirkonna pärand- ja omakultuuri, eesti ja vene rahvastikuga rannakülade ja vene vanausuliste kultuuripärandi ning identiteedi säilimisele ja laiemale ringkonnale tutvustamisele. Koostöö Eesti Kirjandusmuuseumi ja Tartu Ülikooliga tagab kogutud materjali usaldusvärsuse tulevaste uurimustööde tarbeks. Teadus- ja arendustegevusega seotud projektide hulk programmi perioodil on olnud tagasihoidlik.

5.5 Programmi perioodi jooksul mõõdetavad tulemused

Perioodil 2013-2016 kokku on toetatud:

- pärimuskultuuril põhinevate sündmuste arv - 29
- kultuurilooliste uuringute arv - 11
- trükiste ja audiovisuaalsete digitaalväljaannete arv – 21
- ajaleht Peipsirannik 48 numbrit
- autorite ja loojate arv - 8
- Peipsiveere kultuuri käsitlevate õppematerjalide arv - 2
- teaduslike uurimuste, artiklite ja väljaannete arv - 5
- lastele ja noortele suunatud projektide arv - 18

Vanausuliste noorte suvepäevade toimumise järjepidevus on andnud noortele võimaluse tundma õppida ning aru saada vanausuliste kultuuripärandist. Programmi perioodil toimunud kodavere keelelaagrid on oodatud ja populaarsed, sest koosõppivad lapsed, noored ja täiskasvanud saavad teadmisi mitte ainult kodavere murrakust, vaid paikkonna kultuuripärandist laiemas tähenduses.



Joonis 12 Graafik tugineb programmis esitatud mõõdikutele

6. Peipsiveere kultuuriprogrammi uuringu lühikokkuvõte

Kultuuriministeeriumi tellimusel teostas Tartu Ülikooli Rakendusliku Antropoloogia Keskus koostöös Tartu Ülikooli etnoloogia osakonna ja Rahvakultuuri Keskusega ellu 2016. aasta juunist augustini uuringu Peipsiveere kultuuriprogrammi mõju kohta piirkonnas¹.

Mõjuanalüüs tõi esile, et programmi mõju on piirkonnas tajutatav ning lisaks Peipsiveerele omapärase vanausuliste kultuuri kõrval peab jätkuma ka Kodavere pärimuskultuuri toetamine. Uuringus küsitlusele vastajad hindasid kõrgelt Eesti tänast poliitilist olukorda, kus on võimalik vähemusrahvaste traditsioone hoida. Piirkonna kohaliku kultuurielu edendajateks on ka paljud kaasajal väljastpoolt sissetulnud inimesed, kes pole otsesed kohaliku pärimuskultuuri kandjad, vaid pigem selle vahendajad ja kommunikeerijad. Piirkonna ühe suurima eripärana tunnetatakse kahe kultuuri, eesti ja vene kultuuri tihedat läbikäimist. Teadvustatakse Peipsiveere piirkonna etnilise mitmekesisuse, näiteks Narva või Tallinnaga võrreldes, ajalooliselt teistsugust kujunemislugu. Mitmed traditsioonilised elatusallikad nagu kalapüük, on hääbumas, kuid pärimusel põhinevat turismi ja käsitööd kui loomemajandust võib kaugemas perspektiivis lugeda uuteks elatusallikateks piirkonnas. Samas ei soovita turismi arenduses väga esile tõsta kirikute ja palvelatega seonduvaid

¹ Uuring on leitav Kultuuriministeeriumi kodulehel:

http://www.kul.ee/sites/kulminn/files/peipsiveere_raport_31.10.2016_.pdf

ja Rahvakultuuri Keskuse kodulehel:

http://www.rahvakultuur.ee/Peipsiveere_kultuuriprogramm_br_2519

tegevusi, ehkki vanausuliste kultuuriline eripära on turismialase tegevuse tõmbemagnetiks. Turism on aga elatusallikaks nii muuseumitele kui ka käsitöölisele.

Enim kokkupuutepunkte on kahel rahvusgrupil haridusvaldkonnas ja väga oluliseks peetakse kooli rolli kultuuri säilimisel. Projektikirjutamist vanausuliste seas takistab ka eesti keele vähene oskus, mistõttu on vajadus tõhustada eesti keele õpet piirkonnas.

Kodavere murrakuga tegelemine on piirkonna sidususele ning piirkonna elanike omavaheliste suhete soojenemisele oluliselt kaasa aidanud. Isegi kui üksikute algatuste (nt Kodavere aabitsa) puhul on eeskujuks võetud Võru ja Kihnu piirkonna kogemused, puudub paraku süstemaatiline koostöö. Kohaliku kultuuri, sealhulgas murraku tutvustamises nähakse suurt väärtust ning potentsiaali, mis eeldab vastavate haridusprogrammide ja õppematerjalide olemasolu. Samuti vajavad piirkonna muuseumid professionaalset abi ning toetusi arendustegevusteks. Vajalik on ka piirkonna noorsootöötajate ning huvijuhtide koolitamine pärimuskultuuri valdkonnas. Kõige olulisemaks peetakse piirkonnas kohalike traditsioonide uurimist ja tutvustamist.

Uuring tõi välja mitmeid sotsiaalseid probleeme, mis on seotud kohaliku omavalitsuse kultuurielu korraldusega. Näiteks piirkonnas tuntakse puudust kultuurivaldkonna stabiilsest ning pikaajalisest rahastusest, mis tagaks korralikud tegutsemisruumid, tegevuste toimumise ja kultuuritöötaja palga. Senisest veelgi enam tuleks panustada programmi tegevuste kommunikatsiooni nii Rahvakultuuri Keskuse kui ka kohalike organisatsioonide tasandil. Tähtsaks peetakse ka kogukonnaliidrite ja kultuurielu eestvedajate koostööd kohalike omavalitsustega. Programmi meetmete ja toetavate tegevustega ollakse piirkonnas igati rahul, st et programmile on antud positiivne hinnang.

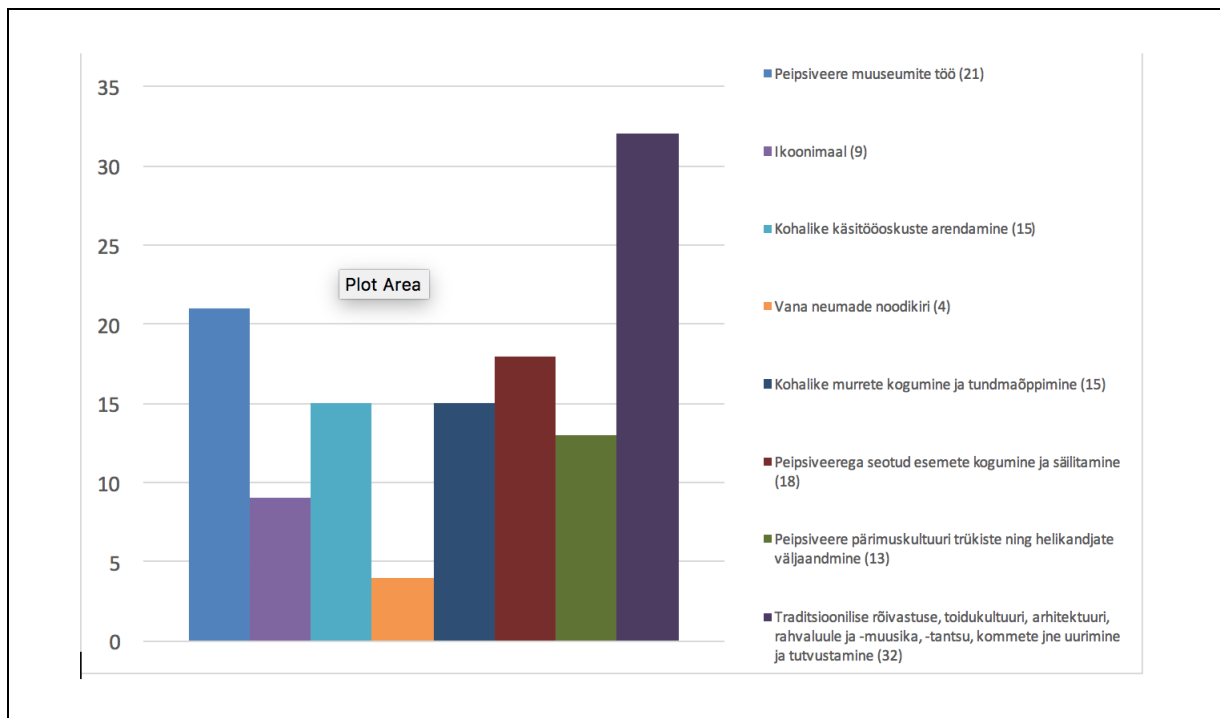
Vanausuliste kultuuri iseloomulikke nähtusi peaks kogukonna arvates tingimata edasi toetama, sealjuures oodatakse programmi abi järgmistes valdkondades:

- ikonostaasi taastamine, kirikukunsti toetamine;
- pakutrüki õpitoad;
- laste pühapäevakooli korraldamine;
- aastas mitme lastelaagri korraldamine;
- vanaslaavi keele õpetaja palkamine;
- Kolkja Vene Vanausuliste neidude koori Russalie tegevus;
- koguduseliikmete ja kirikutöötajate kooskäimisüritused;
- kohaliku ajalehe Peipsirannik järjepidev väljaandmine;
- mujalt tulnud õpetajate/kultuuritöötajate koolitamine vanausuliste kultuuri teemadel;
- kultuuritöötajate koolitamine toetusprogrammide alal;

Kodavere kultuuri toetamiseks vajalikud potentsiaalsed projektid olid uuringu andmetel:

- Kodavere murrakus lauludega plaat;
- Kodavere kultuuri ja murraku koolitus õpetajatele;

- Kodavere murraku stabiilne õpetamine koolides (näiteks üks tund nädalas kolmes vanuseastmes nii, et õpetajad saaksid selle eest tasustatud);
- Kodavere-temaatilised huviringid, näiteks kokandusring;
- inventari ostmine Pala koolile ja noortekeskusele (nt rahvariiete võöd, fotoaparaadid oma projektide tegemiseks, trükised). Leitakse, et palju kasu oleks juba sellest, kui programmides oleks lubatud näiteks 10% toetuse summast kasutada inventari soetamiseks.
- Kodavere-temaatiliste töövihikute ja töölehtede väljaandmine;
- Kodavere murrakus raamatud;
- täiskasvanutele suunatud näitemängud Kodavere murrakus;
- vanematele klassidele mõeldud Kodavere-teemalised töötoad ja ekskursioonid.



Joonis 13. Mida peaks Rahvakultuuri Keskuse Peipsiveere Kultuuriprogrammist toetama?²

Programmi jätkumine on väga oodatud. Küsitletud soovisid, et programmi omafinantseeringu nõuet hoitaks jätkuvalt võimalikult madalana. Samuti sooviti, et teavitustöö võiks lisaks internetile toimuda ka paberkanalitel ning nii eesti kui vene keeles, et julgustada vene keelt kõnelevat elanikkonda programmi töös rohkem osalema.

Peipsiveere piirkonna kogukondlik aktiivsus on seni olnud aeglane, kuid näitab aktiivsuse kasvu. Teatud ettevõtmiste kinnistamiseks on vaja jätkata programmi poolset kogukondlike tegevuste edaspidist toetamist.

² Uuringus oli võimalik valida etteantud valdkondadest kolm olulisimat. - Kultuuriministeriumi Rahvakultuuri Keskuse Peipsiveere kultuuriprogrammide mõju-uuring. Tartu Ülikooli etnoloogia osakond, Rakendusliku Antropoloogia Keskus. Tartu, 2016.

Tulenevalt kultuuriruumide eelarvete analüüsist (läbi viidud 2016.aastal Rahvakultuuri Keskuse poolt) ja antud kokkuvõtte järelausest, teeb Peipsiveere kultuuriprogrammi nõukogu ettepaneku nii programmi jätkamiseks kui ka selle eelarve tõstmiseks.

Kokkuvõte

Kokkuvõttes on kasutatud programminõukogu liikmete tagasisidet programmiperioodile.

Peipsiveere kultuuriprogramm 2013-2016 aitas oluliselt kaasa Peipsiveere elanike pärimuse teadvustamisele. Programmi toel tugevnes side oma kodukoha ja sealsete traditsioonidega. Kogukonnad on taasavastanud või taasavastamas mitmeid paikkondlikke kombeid ja tegevusi.

Peipsiveere programmi kaudu on saavutatud häid tulemusi just vanausuliste tavade ja kommete edasiandmise osas lastele ja noortele. Ilmunud on mitmeid trükiseid ja ellu viidud konverentse jt arendustegevusi. Kultuuriprogrammi toel on alguse saanud kohaliku kultuuripärandi teadvustamist toetavad protsessid ning alustatud arvukalt pikaajalisi projekte (kodavere keelelaagrid, õpitoad ning pärimust tutvustavad sündmused Peipsimaa Külustuskeskuses, publikatsioonide sari ajalehes Peipsirannik, vanausuliste suvepäevad, festival Peipus, järjepidev kultuuriloo õpe Kallaste Keskkoolis jpm). Nende projektide tulemusena on teadvustatud kodavere kihelkonna pärimust, vanausuliste eripära ning Peipsiveere piirkonna omanäolisust tervikuna.

Peipsiveere kultuuriprogrammi nõrkuseks võib pidada seda, et vanausulistel puudub katusorganisatsioon, kes koordineeriks ja korraldaks ühistegevusi, s.h ka muuseumide alast ühist koostööd. Turismi arenduses ei soovita väga esile tõsta kirikute ja palvelatega seonduvaid tegevusi, samuti kardetakse muutuda vanausuliste kogukonnas riiklikest toetustest sõltuvaks. Peipsiveere kultuuriprogrammi tuleb enam tutvustada ka piirkonna koolide õpetajatele eesmärgiga kaasa aidata koolides vanausuliste kultuuri väärtustamisele.

Programm on toetanud eelkõige pärimuse taasloojad – keele- ja kultuurilaagritele, rahvariiete valmistamisele, kohaliku toidukultuuri tutvustamisele. Tänuväärset tööd teeb selles vallas endises vanausuliste elumajas tegutsev Peipsimaa Külustuskeskus. Kodavere kihelkonna pärimuse taasavastamisel ja tutvustamisel on eestvedajaks Liivi Muuseum. Vanausuliste uusloomingu osakaal võrreldes kodaverelastega on piisavalt suur. Ilmekate illustratsioonidega muinasjuturaamatud pakuvad lugemishuvi igas vanuses lugejale. Suurt huvi ja poolehoidu kogus ka 2015.aastal ilmunud Kodavere Uavits.

Kultuuriprogrammi perioodil suurenes programmi eelarve, esitati rohkem taotlusi, kuid rahastatud projektide arv püsis stabiilsena. Tunda on süvenevat huvi paikkonnaga seotud pärimuse vastu. Esitatud taotlused on muutunud konkreetsemaks ja korrektsemaks, projektide hindamine rangemaks ja sisulisemaks. Suurt tähelepanu pööratakse vanade traditsioonide hoidmisele ja säilitamisele.

Peipsiveere kultuuriprogrammi on tutvustatud toetusprogrammide infopäevadel Alatskivil ja Raja Kultuurimajas.

Piirkonna kogukondlikud tegevused ja aktiivsus näitavad aktiivsuse kasvu. Programmi toel toimivate ettevõtmiste kinnistamiseks on vaja jätkata programmi poolset kogukondlike tegevuste edaspidist toetamist. Tulenevalt kultuuriruumide eelarvete analüüsist ja antud kokkuvõtte järeldusest tehakse Kultuuriministeeriumile ettepanek nii programmi jätkamiseks kui ka eelarve tõstmiseks.

*Kokkuvõtte Peipsiveere kultuuriprogrammist 2013-2016 on koostatud perioodil oktoober-november 2016
Kokkuvõtte on heaks kiidetud programmi nõukogu e-koosoleku otsusega 24.nov.2016
Kokkuvõtte koostas: Margit Salmar*